

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M.**, bývajúcemu v B., zastúpenému Advokátskou kanceláriou E., so sídlom v B., IČO: X., proti odporkyňi **L.**, bývajúcej v B., zastúpenej J., advokátom so sídlom v B., **o zrušenie vyživovacej povinnosti**, vedenej na Okresnom súde B. pod sp. zn. 37P/129/2012, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. marca 2014 sp. zn. 11 CoP 355/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporkyňi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd B. rozsudkom z 19. marca 2013 č. k. 37 P 129/2012-250 zamietol návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti určenej navrhovateľovi a uloženie povinnosti odporkyňi vrátiť navrhovateľovi výživné uhradené za obdobie od 27. júna 2011 do vyhlásenia rozhodnutia, uložil mu povinnosť nahradiť odporkyňi trovy právneho zastúpenia „vo výške 100%“. Pri rozhodovaní vychádzal z ustanovení § 62 ods.1,2,3,4,5, § 65 ods. 3, § 76 ods.1, § 77 ods.1, § 78 ods.1, 3 Zákona o rodine. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že odporkyňa je riadnou študentkou dennej formy 3. ročníka Obchodnej akadémie v Bratislave na Račianskej 107 a je výživou i naďalej odkázaná na svojich rodičov. Navrhovateľ si vyživovaciu povinnosť určenú mu rozsudkom Okresného súdu B., č. k. 38P 206/2007-507 z 18. novembra 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č. k. 11CoP 57/11-581 z 27. septembra 2011 vo výške 332 euro mesačne plní. Navrhovateľ okrem výživného sa žiadnym iným spôsobom na výchove a výžive odporkyne (t.č. už plnoletej) nepodieľa, s odporkyňou sa nestretáva, nezakupuje jej darčeky. K námietke navrhovateľa, že

jeho príjem nepostačuje na plnenie určenej vyživovacej povinnosti súd uviedol, že v konaní zistené majetkové a zárobkové možnosti mu umožňujú platiť naposledy súdom stanové výživné na odporkyňu. Navrhovateľ je spoločníkom a konateľom v dvoch obchodných spoločnostiach, jedna z týchto obchodných spoločností vlastní lukratívnu nehnuteľnosť, v ktorej navrhovateľ aj býva, preto má vyriešenú bytovú otázku. Navrhovateľ previedol svoj podiel na spoločníčku dňa 5. júla 2011. K tvrdeniam navrhovateľa o zbavení sa majetku odporkyňou (ktorý jej daroval) súd uviedol, že pri podozrení na prebiehajúce rôzne formy domáceho násillia, bol tento krok odporkyne zjavne nevyhnutný, keďže bola vyčerpávaná neustálymi konfliktami, keď násillie nakoniec konštatovalo aj Centrum poradenskopsychologických služieb. Intenzita domáceho násillia bola po prevode predmetnej nehnuteľnosti znížená. Súd mal za to, že vyživovacia povinnosť navrhovateľa k odporkyni i naďalej trvá a tento si je ju povinný plniť v zmysle posledného súdneho rozhodnutia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 151 ods. 7 O.s.p. tak, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 11. marca 2014 sp. zn. 11 CoP 355/2013 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 O.s.p.) a odporkyni nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo nedošlo k ich vyčísleniu v zákonnej lehote (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1, 2 O.s.p.). Súd prvého stupňa vo vzťahu k rozhodnutiu (ktorým zamietol návrh na zrušenie povinnosti navrhovateľa platiť od 27. júna 2011 na výživu odporkyni a uloženie povinnosti odporkyni vrátiť navrhovateľovi výživné uhradené za obdobie od 27. júna 2011 do vyhlásenia rozhodnutia) riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O.s.p.), výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O.s.p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj dostatočne odôvodnil (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 62 ods 1, 2, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), plnením vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa

osobitného zákona. Podľa § 65 ods. 3 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh. Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. V prejednávanom prípade je pre právne posúdenie návrhu navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti naposledy mu určenej rozsudkom Okresného súdu B. z 18. novembra 2010 č. k. 38P 206/2007-507 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2011 č. k. 11CoP 57/11 vo výške 332 € mesačne (ktorým je súd v tomto sporovom konaní viazaný) podstatná okolnosť, či je odporkyňa v postavení osoby, ktorá nie je schopná sa sama živiť. Odvolací súd v tejto súvislosti skonštatoval, že právo dieťaťa na výživu voči rodičom vzniká najskôr narodením. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné sa samo živiť. Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu - medzi rozhodujúce okolnosti na strane dieťaťa (bez významu je v tomto smere jeho plnoletosť) patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a podobne. Len samotná skutočnosť, že dieťa nadobudlo pracovnoprávnu spôsobilosť, nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov. Súhrnne možno konštatovať, že dieťa je schopné sa samo živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Môže sa stať, že takáto okolnosť nenastane nikdy, napríklad v prípade ťažkej invalidity dieťaťa. Povinnosť rodičov živiť svoje dieťa netrvá v prípade, ak dieťa už ukončilo primeranú prípravu na povolanie, má primeraný zdravotný stav, existujú preň pracovné príležitosti, avšak dieťa o ne nemá záujem a z vlastnej vôle nepracuje. Zo skutkového stavu vyplývajúceho v danej veci z dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa vyplýva, že vyživovacia povinnosť navrhovateľa k odporkyňi bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu B. z 18. novembra 2010 č. k. 38P 206/2007-507 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2011 č. k. 11CoP 57/11-581 na sumu 332 € mesačne. Z výsluchu účastníkov a doložených listinných dôkazov je nesporné, že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa bola odporkyňa študentkou 3. ročníka dennej formy štúdia Obchodnej akadémie na Račianskej ulici v Bratislave čo znamená, že nemala postavenie dieťaťa, ktoré je schopné sa samo živiť (§ 62 ods.1 Zákona o rodine). Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa nad rámec dôkazných návrhov účastníkov (§120 ods. 1 O.s.p.) nevyplývalo, že by odporkyňa bola schopná samostatne uspokojovať svoje potreby - z dokazovania je jednoznačné, že je výživou odkázaná na rodičov, ako i na pomoc starých rodičov z matkinej strany. Okolnosť, že odporkyňa Kúpnou zmluvou zo dňa 27.6.2011 predala nehnuteľnosti zapísané na L., obec B., okres B. (ktorých vlastníčkou sa stala v čase svojej maloletosti na základe

darovacej zmluvy zo dňa 2. augusta 1995) svojej matke za sumu 1 000 € nič nemení na jej postavení ako osoby naďalej odkázanej výživou na svojich rodičov. V tejto súvislosti sú bez akéhokoľvek právneho významu pohnútky, ktoré odporkyňa viedli k predaju nehnuteľnosti, v ktorej spolu so svojou matkou býva. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa síce vyplýva, že odporkyňa pre zdravotné a súkromné dôvody opakovala 2. ročník denného štúdia, v súčasnosti však opäť riadne študuje a v škole dosahuje dobrý prospech. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu (otca na zrušenie vyživovacej povinnosti k navrhovateľke i návrh na uloženie povinnosti odporkyni vrátiť výživné uhradené jej navrhovateľom v období od 27. júna 2011 do rozhodnutia súdu) ako vecne správny zamietol. K tvrdeniu navrhovateľa, že jeho súčasné majetkové a zárobkové pomery mu neumožňujú výživné určené v sume 330 € mesačne uhrádzať odvolací súd poznamenal, že vo vzťahu k uplatnenému návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti správne súd prvého stupňa ale i odvolací súd neprihliadol. Z ustanovenia § 62 ods.3 Zákona o rodine totiž vyplýva, že každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Uvedené znamená, že otcom deklarovaná zmena majetkových a zárobkových pomerov by mohla byť (za predpokladu, že odporkyňa má postavenie dieťaťa neschopného sa samo živiť) dôvodom len pre zmenu výšky vyživovacej povinnosti k odporkyni pri akceptovaní minimálneho rozsahu vyživovacej povinnosti ale nie pre úplné zrušenie vyživovacej povinnosti. Vychádzajúc z návrhu otca, ktorým je súd v tomto konaní viazaný (§ 153 ods.1,2 O.s.p.), je zamietajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa i z tohto pohľadu vecne správne. Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namieta, že konaním súdu mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom je treba uviesť, že odvolací súd v tomto smere nezistil žiadne pochybenia. Vo vzťahu k protokolácii prednesov navrhovateľa a jeho právneho zástupcu v priebehu pojednávania nariadeného súdom prvého stupňa na deň 19. marca 2013 je treba sa zhodnúť s názorom súdu prvého stupňa uvedeným v jeho uznesení zo dňa 17. mája 2013, č.k. 37P/120/2012-179 v tom, že do zápisnice sa uvádzajú podstatné obsahy výpovedí a prednesov účastníkov konania (§ 40 ods.1,3 O.s.p., § 52 ods. 5 vyhl.č. 543/2005 Z.z.). Ako neopodstatnenú posúdil i námietku navrhovateľa o nedostatku času na riadne oboznámenie sa s vyjadrením odporkyne zo dňa 13. marca 2012 a v jeho prílohe pripojenými listinnými dôkazmi, ktoré mu boli doručené cestou súdu prvého stupňa v priebehu pojednávania nariadeného na deň 19. marca 2013. Z obsahu zápisnice z označeného pojednávania vyplýva,

že v jeho úvode bolo označené podanie odporkyne aj s prílohami riadne navrhovateľovi doručené a zároveň bol súdom prvého stupňa oboznámený obsah dovtedajšieho konania (vrátane listinných dôkazov doložených odporkyňou). K tejto námietke je treba navyše uviesť, že Občiansky súdny poriadok neupravuje minimálne lehoty dané súdu, resp. účastníkom konania na oboznámenie sa s predkladanými listinnými dôkazmi a pri ich predkladaní priamo v priebehu nariadeného pojednávania je len na úvahe súdu, či je účastník schopný sa sám s nimi riadne oboznámiť priamo pri ich vykonaní čítaním alebo to, či je na ich oboznámenie potrebný dlhší časový úsek, pre ktoré je nutné zvoliť vhodný procesný postup, napr. odročenie pojednávania. V priebehu označeného pojednávania po predložení podania odporkyne a jeho príloh navrhovateľ a ani jeho právny zástupca nepožiadali súd o prípadné odročenie pojednávania za účelom oboznámenia sa s predloženými listinnými dôkazmi a pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania nemali ďalšie návrhy na jeho prípadné doplnenie.

Proti tomuto potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho podal dovolanie navrhovateľ. Uviedol, že postupom súdom mu bola odňatá možnosť pre súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), dôvodom je nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.sp.), čo súčasne zaklada porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). V konaní došlo aj k tzv. inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Namietal, že odvolací súd sa dostatočne nezaoberal skutočnosťou, že odporkyňa disponovala nadštandardne veľkým majetkom (rodinný dom na Kolibe), ktorého sa ľahkovážne zbavila predajom svojej matke za 1 000 €. Za účelové považoval tvrdenia, že odporkyňa bola nútená odpredať dom kvôli prebiehajúcim rôznym formám domáceho násillia. Súdy nevzali do úvahy skutočnosť, že znalecký posudok existenciu domáceho násillia kategoricky vyvrátil a že navrhovateľ nebol z dôvodu domáceho násillia sankcionovaný. Za nelogický (i nesprávny) označil záver odvolacieho súdu, že predaj nehnuteľnosti odporkyňou za 1 000 € nič nemení na jej postavení, ako osoby odkázanej výživou na rodičov. Súdy neprihliadali na dlhodobé zlé hospodárske výsledky v jeho podnikaní i v príjmoch, pre ktoré nie je schopný platiť žiadne výživné. Nesúhlasil ani so záverom, že jeho majetkové a zárodkové pomery, účasť v dvoch obchodných spoločnostiach, ako aj vlastníctvo lukratívnej nehnuteľnosti, mu umožňujú platiť výživné v doterajšej výške. Za odňatie možnosti konať pred súdom označil postup súdu prvého stupňa, ktorý mu na pojednávaní 19. marca 2013 odmietol protokolovať

do zápisnice súdu veci zásadného významu (čo namietal podaním z 20. marca 2013) a neposkytol mu časový priestor na oboznámenie sa s listinnými dôkazmi predloženými odporkyňou na poslednom pojednávaní. Vo vykonanom dokazovaní nemajú oporu zistenia súdov, že: „intenzita domáceho násillia sa po prevode nehnuteľnosti znížila a preto možno z toho vyvodiť záver, že prevod nehnuteľnosti bol nevyhnutný“, „študijné výsledky odporkyne sa po predaji nehnuteľnosti zlepšili“, „odporkyňa je závislá na pomoci matky a starých rodičov odporkyne z matkinej strany“. Odvolací súd na základe skutkových zistení vyvodil svoje právne závery, ktoré sú svojvoľné, odvolával sa na niektoré skutočnosti, ktoré súd prvého stupňa nezistil a na ktorých svoje rozhodnutie nezaložil. Odvolací súd si napokon „nekriticky“ (bez náležitého zdôvodnenia), osvojil závery prvostupňového súdu vo všetkých kľúčových otázkach: 1/ nevysvetlil, prečo považoval nelogický predaj nehnuteľnosti odporkyňou za právne bezvýznamnú vec, keď sa uvedeným prevodom svojvoľne a vedome vzdala možnosti zabezpečiť si veľký finančný prínos (vyhodnotenie majetkových pomerov odporkyne malo byť zohľadnené), 2/ nesprávne (povrchne) sa vysporiadal s jeho platobnou neschopnosťou, nenáležité argumentovali nemožnosťou rozhodnutia ultra petitem, o ktoré nežiadal, 3/ nelogicky argumentoval faktom, že vlastní lukratívnu nehnuteľnosť v centre Bratislavy, pričom ignorovali to, že ide o prevádzkareň, v ktorej núdzovo býva. Predajom prevádzkarne vlastníkom by stratil možnosť podnikania a aj strechu nad hlavou. Z uvedeného uhla pohľadu je preto hodnota a „lukratívnosť“ nehnuteľnosti právne irelevantná, pretože nemôže slúžiť ako zdroj, z ktorého by mohol uhrádzať výživné.

Odporkyňa k dovolaniu navrhovateľa zdôraznila, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§62 Zákona o rodine). Argumentovala okolnosťami, ktoré podľa jej názoru potvrdzujú vecnú správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a preto ho navrhla „potvrdiť“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či je podané dovolanie procesne prípustné.

1. Jedným zo základných princípov právneho štátu je princíp právnej istoty. Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach opakovane poukazuje na potrebu rešpektovania tohto princípu, a to osobitne vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam, ktoré už

nadobudli právoplatnosť (res iudicata). Princíp právnej istoty nachádza svoje miesto aj Občianskom súdnom poriadku v ustanoveniach, ktorými sú upravené podmienky prípustnosti dovolania.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 4 O.s.p.

dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Najvyšší súd so zreteľom na uvedené ustanovenia konštatuje, že navrhovateľom podané dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné. Neprípustnosť dovolania v takom prípade znamená, že sa v podstatnej miere zužuje právna možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov, a teda možnosť dovolateľa domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdom konaní, ktoré sú spojené s tzv. inou vadou v konaní, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Prípustnosť dovolania navrhovateľa prichádza v úvahu len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

3. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

3.1. Z obsahu dovolania možno vyvodit', že k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že odvolací súd v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, nevyporiadal sa so všetkými námietkami, ktoré navrhovateľ uviedol v priebehu konania a zopakoval v odvolaní, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné.

Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej

republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor, ktorý zastáva i dovolací súd, zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Dovolací súd došiel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu (v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa) vydaný v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. spĺňa vyššie uvedené

kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok súdu prvého stupňa (§ 157 ods. 2 O.s.p.), ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 1,2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú v súhrne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti a vrátenia zaplateného výživného nevyhoveli. Zhodli sa v podstatnom na tom, že odporkyňa, ku ktorej bola vyživovacia povinnosť zo strany navrhovateľa určená súdnym rozhodnutím, nie je schopná sa sama živiť v zmysle § 62 ods.1 Zákona o rodine (je študentkou 3 ročníka dennej formy štúdia na obchodnej akadémii, čo znamená, že nemá postavenie dieťaťa, ktoré je schopné uspokojovať svoje potreby). Z tohto dôvodu prijali záver, že vyživovacia povinnosť navrhovateľa k odporkyňi (rodiča k dieťaťu) trvá (nezanikla). Vysvetlili, že predaj nehnuteľnosti odporkyňou nemení jej právne postavenie, ako osoby odkázanej na výživu svojich rodičov. Zároveň dali navrhovateľovi odpoveď i na argumentáciu o „zmene jeho majetkových a zárobkových pomerov“, keď uviedli, že táto by mohla byť dôvodom (len) pre zmenu výšky súdom určenej vyživovacej povinnosti, nie pre jej zrušenie ako to vyplýva z návrhu na začatie konania v tomto prípade, ktorým návrhom je súd viazaný (§153 ods.1,2 O.s.p.).

Pokiaľ navrhovateľ zotrváva na právnych názoroch, ktoré sú odlišné (iné) od právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (najmä v tom, aký právny význam má pre toto konanie predaj nehnuteľnosti odporkyňou, resp. či a prípadne aký význam majú majetkové pomery odporkyne a navrhovateľa na trvanie, či zánik vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom a iné) uplatňuje dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (t. j. že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci). Polemika o nesprávnosti súdmi vyslovených právnych záverov pre nezohľadnenie právnej argumentácie účastníka konania však sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre tvrdenia o nedostatku odôvodnenia súdnych rozhodnutí, ich nepreskúmateľnosti (prípadne arbitrárnosti). V danom prípade súdy uviedli konkrétne dôvody, pre ktoré nepovažovali návrh za dôvodne podaný, citovali zákonné ustanovenia z ktorých pri rozhodovaní vychádzali, primerane vysvetlili ich význam a spôsob

interpretácie na konkrétny prípad. Týmto zároveň ponúkli dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu dovolateľa (neboli však povinné výslovne zdôvodňovať každú námietku navrhovateľa z jeho uhla pohľadu).

3.2. Navrhovateľ v dovolaní súdom vytkol aj to, že súd prvého stupňa mu „odmietol“ protokolovať veci zásadného významu na pojednávaní uskutočnenom 19. marca 2013, načo súd upozornil podaním z 20. marca 2013.

Povinnosť súdu o ním vykonaných úkonoch spísať zápisnicu, upravuje ustanovenie § 40 O.s.p., ktoré rámcovo určuje aj jej obsahové náležitosti. Podrobnejšia právna úprava spisovania zápisnice je obsiahnutá v ustanoveniach vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre súdy (ďalej len „vyhláška“). Súdom vyhotovená zápisnica je verejnou listinou, súčasťou obsahu spisu a musí obsahovať náležitosti vymedzené v § 52 až 57 vyhlášky, ktoré sa odlišujú podľa toho, o akú zápisnicu ide.

Zápisnica o pojednávaní, ktorá obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 40 O.s.p.), ktorú skutočnosť navrhovateľ nenamietal, je verejnou listinou podľa § 134 O.s.p. Obsah zápisnice môže predseda senátu alebo samosudca meniť spôsobom uvedeným v § 40 ods. 3 O.s.p., ak pozitívne rozhodne o návrhoch na jej doplnenie alebo vyhovie námietkam proti jej zneniu. Každá námietka účastníka konania proti zneniu zápisnice, vedeniu konania alebo správania účastníkov konania, ktorej súd nevyhovie, musí byť v zápisnici uvedená. Účastník, ktorý tvrdí opak oproti údajom uvedeným v zápisnici, je povinný svoje tvrdenia preukázať, dôkazné bremeno spočíva na ňom (pozri IV. ÚS 682/2000).

Z obsahu zápisnice z 19. marca 2013 (č. l. 236 až 244 súdneho spisu) nevyplýva, že by navrhovateľ na pojednávaní vzniesol námietky proti zneniu zápisnice, ktorým by súd nevyhovel. Až v podaní z 20. marca 2013 označenom ako „Námietka voči nesprávosti a neúplnosti zápisnice“ (č. l. 245 až 248 súdneho spisu) navrhovateľ uvádza výhrady k zápisnici z 19. marca 2013. Z uznesenia Okresného súdu B. zo 17. mája 2013 č. k. 37 P 129/2012-273, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. mája 2013, vyplýva, že súd nevyhovel námietkam navrhovateľa proti zneniu zápisnice z 19. marca 2013 a zamietol jeho návrh na opravu zápisnice z 19. marca 2013. Navrhovateľ svoje výhrady voči zneniu zápisnice uviedol osobitne písomným podaním z 20. marca 2013, tieto sú súčasťou súdneho spisu, tvoria aj súčasť odvolania navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa, takže ich (ne)relevancia na

výsledok konania bola podrobená odvolaciemu prieskumu a odvolacím súdom zohľadnená pri rozhodovaní vo veci samej (vid' str. 8 ods. 2 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Navyše, pokiaľ už raz bolo o určitej otázke právoplatne rozhodnuté, súd v ďalšom konaní je takýmto rozhodnutím viazaný (§ 159 O.s.p, v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.); uvedené platí aj pre rozhodnutie súdu o návrhu na doplnenie zápisnice a o námietkach proti jej zneniu v zmysle § 40 ods. 3 O.s.p. v odvolacom i dovolacom konaní (vid' uznesenie Okresného súdu B. zo 17. mája 2013 č. k. 37 P 129/2012-273). Dovolací súd vo všeobecnosti poznamenáva, že pokiaľ by boli námietky proti úplnosti alebo zneniu zápisnice o pojednávaní opodstatnené (a prípadne súdmi inak vyhodnotené pri rozhodovaní vo veci samej), bez ďalšieho by nesprávnosti v zápisnici súdu samej osebe neboli spôsobilé založiť vadu konania na ktorú dopadá § 237 písm. f/ O.s.p.; v takom prípade by mohlo ísť (nanajvýš) o nedostatky, ktoré sa spájajú s tzv. inou vadou konania vedúcou k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

3.3. Za odňatie možnosti konať pred súdom (tiež porušenie zásady kontradiktórnosti a rovnosti v konaní) dovolateľ označuje postup súdu, ktorý mu neumožnil zaujať stanovisko k podaniu odporkyňa z 18. marca 2013, ktoré mu bolo doručené „krátkou cestou“ na pojednávaní súdu 19. marca 2013 a tiež to, že odvolací súd konajúc bez nariadenia odvolacieho pojednávania mu nedoručil vyjadrenie k opravnému prostriedku, ktoré podala odporkyňa.

Koncept spravodlivého súdneho konania vnímaný v rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, zrovnateľne i v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky (vid' sp. zn. II ÚS 116/09, sp. zn. III. ÚS 199/08, sp. zn. IV. ÚS 186/09) vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície – proti jej protistrane (pozri napr. Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I). Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť, nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené (účastníkmi), alebo zabezpečené (súdom) s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (pozri Nideröst-Huber, citované vyššie, Milatová a ďalší proti Českej republike, č. 61811/00, ECHR 2005-V, Mareš proti Českej republike, č. 1414/03, 26. október 2006, Krčmář a ďalší proti

Českej republike, č. 35376/97, 3. marec 2000, Vokoun proti Českej republike, rozsudok z 3. júla 2008, Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike, č. 23083/05, rozsudok z 27. apríla 2010). A to aj takými vyjadreniami protistrany, ktoré sú v ich prospech (viď Göc proti Turecku [VK], č. 36590/97, ods. 55, ECHR 2002-V). Právo na spravodlivé súdne konanie však nie je absolútne a jeho rozsah sa môže meniť v závislosti od špecifických okolností predmetného prípadu (pozri Asnar proti Francúzsku č. 12316/04, z 18. októbra 2007; Vokoun proti Českej republike, č. 20728/05, z 3. júla 2008). Výnimkou sú prípady, keď súd konštatoval, že neoznámenie písomných vyjadrení alebo dokumentov v konaní a nemožnosť sťažovateľa sa k nim vyjadriť nepredstavuje porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v prípade, že by priznanie takýchto práv a možností účastníkom konania nemalo žiaden vplyv na výsledok konania, vzhľadom na to, že prijatý právny prístup neumožňoval diskusiu (pozri, napr. Stepinska proti Francúzsku, č. 1814/02, ods. 18, 15. jún 2004; Sale proti Francúzsku, č. 39765/04, ods. 18 a 19, 21. marec 2006; Verdú Verdú proti Španielsku, č. 43432/02, ods. 26 až 28, 15. február 2007).

Pri riešení otázky, či dovolateľom namietaný nesprávny procesný postup mal za následok odňatie možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), vzal dovolací súd na zreteľ, že podanie odporkyne vrátane príloh reagovalo na skôr uvádzane dôvody odporkyne k prevodu nehnuteľnosti na jej matku pre správanie sa navrhovateľa, ku ktorému sa navrhovateľ vyjadril (viď podanie zo 6. marca 2013 str. 5 bod g/ , č. 1. 153 súdneho spisu), ktorá otázka, tak ako to vyplýva podľa nižších súdov nebola rozhodujúca pre posúdenie opodstatnenosti dôvodu, pre ktorý bol návrh zamietnutý [viď str. 7 ods. 1 rozsudku odvolacieho súdu: „Okolnosť, že odporkyňa Kúpnu zmluvou zo dňa 27.6.2011 predala nehnuteľnosti zapísané na L., obec B.. okres B. (ktorých vlastníčkou sa stala v čase svojej maloletosti na základe Darovacej zmluvy zo dňa 2.8.1995) svojej matke za sumu 1.000 euro nič nemení na jej postavení ako osoby i naďalej odkázanej výživou na svojich rodičoch. V tejto súvislosti sú bez akéhokoľvek právneho významu pohnútky, ktoré odporkyňu viedli k predaju nehnuteľnosti, v ktorej spolu so svojou matkou býva“]. Z hľadiska sledovaných cieľov spravodlivého súdneho konania zabezpečujúceho právo účastníkov na rovnosť zbraní a kontradiktórne súdne konanie, je v predmetnom prípade postačujúce, ak je účastníkovi konania doručené vyjadrenie protistrany ako replika (resp. duplika) na skôr otvorenú otázku, ku ktorej obe strany zaujali jasný postoj a v ďalšom len potvrdzujú nemennosť svojich tvrdení, napriek tomu, že sa tak stalo na pojednávaní súdu, na ktorom došlo k vyhláseniu meritórneho rozhodnutia.

Z hľadiska sledovaných cieľov spravodlivého súdneho konania zabezpečujúceho právo účastníkov na rovnosť zbraní a kontradiktórne súdne konanie, nie je v predmetnom prípade procesným deficitom taký postup súdu, ak sa účastníkovi konania nedoručí písomné stanovisko protistrany, či iné podania, ak tieto nemali podstatný (rozhodujúci) vplyv pre konečné rozhodnutie súdu. Navrhovateľ ani netvrdí, že práve uvedené podanie a k nemu pripojené listiny boli takého významu, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutia. Z odôvodnenia potvrdzujúceho rozhodnutia vyplýva, že dôvodom zamietnutia návrhu vo veci samej nebol právny záver, ktorý by bol ovplyvnený predmetným podaním odporkyne. V danom prípade medzi predmetným podaním odporkyne a dôvodmi rozhodnutia dovolací súd nenachádza takú relevanciu, ktorá by odôvodňovala záver o odňatí možnosti navrhovateľa konať pred súdom. Napokon je potrebné konštatovať, že podanie odporkyne z 13. marca 2013 bolo doručené navrhovateľovi na pojednávaní súdu 19. marca 2013, zo zápisnice súdu nevyplýva, aby navrhovateľ požiadal súd o lehotu na prípadné zaujatie stanoviska k tomuto podaniu a preto nemožno uzavrieť, že súd svojím postupom neumožnil navrhovateľovi vyjadriť sa k podaniu odporkyne; túto možnosť mal navrhovateľ pred súdom prvého stupňa i pred súdom odvolacím, kde ju aj využil.

Pokiaľ ide o námietku nedoručenia vyjadrenia k opravnému prostriedku navrhovateľa proti rozsudku, ktoré podala odporkyňa 8. júla 2013 (č. l. 279 až 302 spisu), možno poukázať na predchádzajúce konštatovanie, že nie je v predmetnom prípade procesným deficitom taký postup súdu, ak sa účastníkovi konania síce nedoručí písomné stanovisko protistrany, či iné podania, ak tieto nemali podstatný (rozhodujúci) vplyv pre konečné rozhodnutie súdu. Z pohľadu potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu navrhovateľ ani len netvrdí v čom uvedené vyjadrenie odporkyne a prípadne k nemu pripojené listiny boli takého významu, na ktorých odvolací súd založili svoje rozhodnutie. Ani pre tento prípad medzi predmetným podaním odporkyne a dôvodmi rozhodnutia dovolací súd nenachádza takú relevanciu, ktorá by odôvodňovala záver o odňatí možnosti navrhovateľa konať pred súdom.

3.4. Dovolateľ v dovolaní namieta, že zistenia súdu (najmä ohľadom zníženia intenzity domáceho násillia po prevode nehnuteľnosti, zlepšenia študijných výsledkov odporkyne po predaji nehnuteľnosti, o závislosti odporkyne na pomoci matky a starých rodičov z matkinej strany, o majetkových pomeroch navrhovateľa a odporkyne) nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Uvedené námietky sa týkajú úplnosti a správnosti skutkových zistení súdov, priebehu dokazovania, vyhodnocovania vykonaných dôkazov a tiež správnosti skutkových záverov súdov. Vzhľadom na to dovolací súd, opätovne pripomínajúc osobitné postavenie dovolania v systéme opravných prostriedkov, uvádza nasledovné:

Neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu nepovažuje za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu z 28. februára 2011 sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a z 31. marca 2011 sp. zn. 2 Cdo 29/2011). Pri skutkovom vyhodnocovaní svojich zistení zohľadňuje súd výsledky vykonaného dokazovania, ktoré hodnotí podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p.; pokiaľ sa pri tom prípadne dopustí hodnotiacej nesprávnosti, nejde o spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. (porovnaj R 42/1993 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad z 25. septembra 2008 sp. zn. 5 Cdo 258/2007). Jeho neprípustnosť je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia

ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

3.5. Pokiaľ dovolateľ namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba poukázať na to, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

3.6. Podľa názoru navrhovateľa nebol postup súdov v danom prípade vecne nesprávny a narušil rovnosť účastníkov konania, čím mu bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Uvedenú námietku nepovažuje najvyšší súd za opodstatnenú. Zo spisu nevyplýva, že by procesný postup súdov v preskúmvanej veci vykazoval znaky nesprávnosti takej intenzity, ktorá by viedla až k záverom o existencii procesných väd v zmysle § 237 O.s.p.

Obsah spisu tiež v ničom nenasvedčuje tomu, že by súdy v danom konaní favorizovali niektorú procesnú stranu a porušili zásadu rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania, ktorá je vyjadrená v ustanovení § 18 O.s.p.

4. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania navrhovateľa nevyplýva z § 238 O.s.p., nepreukázala sa opodstatnenosť jeho argumentácie o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani vady vymenované v § 237 O.s.p., odmietol najvyšší súd dovolanie navrhovateľa ako procesne

neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

5. V dovolacom konaní procesne úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľka podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože trovy konania spočívajúce v odmene advokátskej kancelárii za úkony právnej služby poskytované v súvislosti s vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu považoval za neúčelne vynaložené, pretože ním nereagovala na uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 237 O.s.p., ale len na vec samú a keď dovolanie navrhovateľa nebolo procesne prípustné, iné trovy jej v konaní nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. decembra 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková